

Prolog

My a oni, oni a my

PROGRAMOVÉ PROHLÁŠENÍ SVAZU ČESKÝCH SPISOVATELŮ

přijaté na zasedání 18. XI. 1971 na Dobříši

Svaz českých spisovatelů je s pocitem hluboké zodpovědnosti, jež pro něj vyplývá z tradic českých dějin a české kultury, z tradic společenského boje po boku dělníků a rolníků, bytostně spojen s revolučními zápasy a cíli Komunistické strany Československa.

Vedení bývalého Svazu se těmito tradicím, svému poslání zpronevěřilo. Vytvořilo ze Svazu spisovatelů mocenskopolitický orgán protistranického nacionalistického zaměření, odtrhovalo členy Svazu od vlastního poslání socialistického spisovatele. Pokoušelo se dokonce zpochybnit a zvrátit zahraničně politickou orientaci a spolupráci naší země se Sovětským svazem a s celým socialistickým táborem. S těmito škodlivými a neodpovědnými postoji bývalého vedení Svazu čs. spisovatelů jsme se důsledně rozešli.

Nový Svaz českých spisovatelů chce ze všech sil podporovat rozvoj naší socialistické vlasti. Vychází přitom z vnitřní potřeby literatury seskupit a spojit síly, odhodlaně podporovat kulturně politickou linii, kterou v současné společnosti vytyčuje a organizuje Komunistická strana Československa, z úkolů jejího XIV. sjezdu.

Hlásíme se ke všem hodnotám, jež naše literatura ve svém pokrokovém úsilí vytvořila. Chceme vědomě navázat na odkaz velké lidové a revoluč-

ní demokratické tradice české národní kultury, zejména na vývoj po první světové válce, kdy Říjnová revoluce otevřela před umělci celého světa nové období a netušené perspektivy. Půjdeme cestou, kterou naznačily umělecky průbojně a myšlenkově bohaté avantgardy, počínaje hnutím proletářské kultury, jak ji formulovali Jiří Wolker a S. K. Neumann. Naše literatura se musí opět vrátit k duchu odkazu Bedřicha Václavka a Julia Fučíka, ke svému společenskému poslání. Hlásíme se proto i k odkazu Vladislava Vančury a Zdeňka Nejedlého. K plejádě spisovatelů, jejichž tvorba obohatila těžký zápas o revoluční přeměnu naší společnosti po roce 1945, po osvobození našich zemí Sovětskou armádou, inspirovala a pomáhala sjednocovat síly pracujícího lidu při budování socialismu. K plejádě spisovatelů, kterou reprezentují taková jména jako Vítězslav Nezval, Ivan Olbracht, Marie Majerová, Marie Pujmanová, František Hrubín, Václav Řezáč, Konstantin Biebl.

Socialistická literatura, její umělecká síla má sloužit lidu, ukazovat jasně životní perspektivy, oceňovat sílu lidského ducha, pěstovat pocit hrdosti občana socialistické vlasti. Má rozvíjet citové bohatství člověka, jeho morální humanistické vlastnosti, pozvedat celou kulturnost národa. Nechceme přitom zastírat složitost vývoje současného člověka, základní konflikty, ke kterým v dnešní době dochází, ani nemůžeme pomíjet rozpory, které vznikají v třídně rozděleném světě. Žádáme, aby spisovatel ve svém díle tyto rozpory přemáhal, aby se nedal strhnout vlnami kosmopolitní módnosti, aby hledal pozitivní odpovědi na životní pochybnosti člověka. Pěstování bezvýhodného pesimismu nepatří k rysům naší společnosti a nemůže být proto ani náplní socialistické literatury.

Chceme proto plně v duchu linie XIV. sjezdu KSČ podporovat a rozvíjet literaturu v plné umělecké rozmanitosti, žánrové bohatosti, vynalézávatosti a objevnosti socialistického realismu, který je naší základní tvůrčí metodou. Budeme tedy usilovat o to, aby naše nová socialistická literatura ve svém obsahu i formě nesla pečeť modernosti. Nesmíme pustit ze zřetele vědomí, že základní snahou spisovatele je prospět věci socialismu v naší vlasti. Nesmíme pustit ze zřetele skutečnost, že není možný mír s buržoazními a maloburžoazními ideologiemi a vlivy, které v posledních letech tak těžce postihly naši literaturu.

Naše nejvlastnější národní zájmy, nejniternější potřeby naší literatury vyžadují od nás stát pevně na pozicích proletářského internacionalismu. Pochopení světového třídního boje stírá nacionální přehradu a zároveň dopomáhá všem progresivním silám národů k plnému uplatnění sebe samých, k svobodnému rozvoji celé světové společnosti.

Víme, že vedoucí silou proletářského internacionalismu je Sovětský svaz, který na filozofickém a ideologickém základě marxismu-leninismu

od začátku tohoto století přesvědčivě dokázal a denně dokazuje, že je jedinou inspirující silou a současně i štítem skutečného pokroku lidstva. Z nejvlastnějších národních zájmů, ze samé podstaty socialistické literatury proto budeme stát v jedné řadě se svými spolubojovníky, sovětskými spisovateli, v zápase za komunistické ideje a jejich vítězství, v jedné frontě boje proti imperialismu. Proto budeme stát v jedné řadě se spisovateli všech socialistických zemí, s pokrokovými tvůrci celé světové literatury.

Svůj program hodláme naplnit poctivou a odpovědnou prací v bratrské spolupráci s pokrokovými spisovateli slovenskými.

V současné době, kdy naše společnost úspěšně překonává destrukce krizových let, avšak zápas o vítězství zdravých pokrokových sil nad pravicovým oportunistem v oblasti kultury v obou našich republikách není ani zdaleka ukončen, budujeme Svaz jako ideově tvůrčí organizaci. Organizaci schopnou spoluvytvářet podmínky pro rozvoj literatury, postupně získávat pro tuto tvorbu další umělce a zejména podporovat nové mladé literární talenty.

Podáváme ruku všem, kteří svými novými díly, svou socialistickou tvorbou a občanským postojem slouží cílům, společným našemu pracujícímu lidu, těm, kteří tvorbou svých hodnot přetvářejí svět.

Toto prohlášení, kterým předznamenáváme svůj sjezdový program, přijímáme uprostřed dnů, které soustavně prověřují sílu a životaschopnost naší socialistické společnosti, prozíravost a sílu KSČ, která je svou marxisticko-leninskou politikou vůdcem a svědomím našich národů. Přijímáme je manifestačně v předvečer voleb, události, která významně ovlivní další ofenzivní nástup k rozvoji naší společnosti. Dáváme této zemi, svému národu, dáváme socialismu svůj hlas, celý svůj tvůrčí talent, svůj život.

(Tvorba 3, 1971, č. 47, 24. 11., s. 4)